

Väljaandja: Riigikogu  
Akti liik: seadus  
Teksti liik: algtekst  
Jõustumise kp: 18.01.2017  
Avaldamismärge: RT I, 03.01.2017, 1

Välja kuulutanud  
Vabariigi President  
22.12.2016 otsus nr 40

# Välismaalaste seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 14.12.2016

## § 1. Välismaalaste seaduse muutmine

Välismaalaste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 6 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Välismaalase püsiv Eestis elamine käesoleva seaduse tähenduses on välismaalase Eestis viibimine Eesti elamisloa või elamisõiguse alusel.”;

2)paragrahvi 29 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 29. Taotluses esitatavad andmed ja lisatavad tõendid”;

3)paragrahvi 29 lõikest 1, § 214 lõikest 1, § 217<sup>1</sup>lõikest 4 ja § 246 lõikest 1 jäetakse välja sõna „vormikohase”;

4)paragrahvi 43 lõike 1 punktis 7 ja § 50 lõikes 2 asendatakse sõnad „diplomaadi- või teenistuskaart” sõnadega „diplomaatiline isikutunnistus” vastavas käändes;

5)paragrahvi 43 täiendatakse lõikega 3<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„(3<sup>1</sup>) Haldusakti või kohtulahendiga pandud kohustus Eestist lahkuda ei ole välismaalase Eestis ajutise viibimise seaduslik alus käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 5 tähenduses.”;

6)paragrahvi 62<sup>2</sup>lõiked 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui välismaalasele, kes on vastu võetud õppeasutuse neljanda või viienda taseme kutseõppesse, rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppesse, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevasse õppesse või magistri- või doktoriõppesse, antakse viisa seoses Eestis õppima asumisega, võib välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda viisa samadel tingimustel kui nimetatud välismaalasele.

(4) Kui välismaalane on vastu võetud õppeasutuse neljanda või viienda taseme kutseõppesse, rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppesse, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevasse õppesse või magistri- või doktoriõppesse ja tal on Eestis viibimiseks seaduslik alus, võib välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda lühiajalise või pikaajalise viisa.”;

7)paragrahvi 62<sup>2</sup>lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

8)seadust täiendatakse §-ga 62<sup>4</sup>järgmises sõnastuses:

„§ 62<sup>4</sup>. Viisa andmine seoses iduettevõtlusega

(1) Viisa iduettevõtlusega tegelemiseks võib anda, kui välismaalase Eestis viibimine on seotud iduettevõtte loomise või selle arendamisega Eestis. Iduettevõtlusega tegelemiseks võib välismaalasele anda lühiajalise või pikaajalise viisa.

(2) Iduettevõtte käesoleva seaduse tähenduses on tegevust alustav Eestis registreeritud äriühingule kuuluv majandusüksus, mille eesmärk on sellise suure globaalse kasvupotentsiaaliga, innovaatilise ning korratava ärimudeli väljatöötamine ja käivitamine, mis aitab oluliselt kaasa Eesti ettevõtluskeskkonna arengule.

(3) Kui välismaalasele antakse viisa iduettevõtlusega tegelemiseks, võib välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda viisa samadel tingimustel nagu nimetatud välismaalasele.

(4) Kui välismaalasele antakse viisa iduettevõtlusega tegelemiseks, võib välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda lühiajalise või pikaajalise viisa.”;

**9)paragrahvi 67 täiendatakse lõigetega 4<sup>2</sup> ja 4<sup>3</sup> järgmises sõnastuses:**

„(4<sup>2</sup>) Pikaajalise viisaga määratud viibimisaega pikendatakse iduettevõtlusega tegelemiseks tingimusel, et välismaalase kogu viibimisaeg pikaajalise viisa alusel ei ületa 548 päeva 730 järjestikuse päeva jooksul.

(4<sup>3</sup>) Kui välismaalase viisaga määratud viibimisaega pikendatakse käesoleva paragrahvi lõike 4<sup>2</sup> alusel, võib pikendada välismaalase abikaasa, alaealise lapse ja täisealise lapse, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, pikaajalise viisaga määratud viibimisaega samadel tingimustel nagu nimetatud välismaalasel.”;

**10)paragrahvi 90 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:**

„(3) Välismaalane võib pikaajalise viisa taotluse Eesti välisesindusele esitada posti teel või esindaja kaudu, kui selles riigis, kus välismaalane püsivalt viibib, puudub Eesti välisesindus või välismaalasel ei ole mõjuval põhjusel võimalik esitada viisataotlust Eesti välisesindusele isiklikult ning tema viimase viisa taotlemisel võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastada ja vastavad käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktide 5–7 alusel kehtestatud nõuetele.”;

**11)paragrahvi 93 lõike 5 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:**

„Välismaalast ei pea daktüloskopeerima, kui teda on varem viisa andmise või viibimisaja pikendamise taotlemisel daktüloskopeeritud ning võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastada ja vastavad käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktide 5–7 alusel kehtestatud nõuetele.”;

**12)paragrahvi 101 lõike 2 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;**

**13)paragrahvi 101 lõiget 3 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:**

„5) viisa taotlemisel iduettevõtte määratlusele vastavuse hindamise tingimused ja korra, selleks esitatavate andmete ja tõendite loetelu ning nende esitamise nõuded.”;

**14)paragrahvi 105 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:**

„(3) Eestis ajutiseks viibimiseks seaduslikku alust omav välismaalane võib Eestis viibida Eestis registrisse kantud juriidilise isiku või välismaa äriühingu filiaali juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil tema ajutise viibimisaja kestuse jooksul.”;

**15)paragrahvi 105 lõiget 4 täiendatakse punktidega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:**

„3) kellel on Eestis viibimiseks seaduslik alus, kelle töötamine on ajutise iseloomuga ning kelle töötamise kestus ei ületa viit päeva 30-päevase perioodi jooksul;

4) kellel on tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemisest tulenev õigus Eestis viibida.”;

**16)paragrahvi 106 lõiget 1<sup>4</sup> täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:**

„4) töötamine iduettevõttes.”;

**17)paragrahvi 106 lõike 4 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:**

„1) äriühingul on vähemalt 65 000 eurot sissemakstud omakapitali, mille eest on Eestis soetatud ja põhivarana arvele võetud kinnisvara, masinaid või seadmeid või mille eest on tehtud investeering teise Eesti äriregistrisse kantud äriühingusse, millel on tegelik majandustegevus Eestis, või investeerimisfondide seaduse alusel loodud või asutatud investeerimisfondi;”;

**18)paragrahvi 106 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;**

**19)paragrahvi 107 lõiget 1<sup>2</sup> täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:**

„12) töötamine iduettevõttes.”;

**20)**paragrahvi 109<sup>1</sup>lõiget 2 täiendatakse pärast arvu „4<sup>1</sup>” tekstiosaga „või 4<sup>2</sup>”;

**21)**paragrahvi 110 lõikest 1 jäetakse pärast sõna „loetelu” välja sõnad „ning taotluse vormi”;

**22)**paragrahvi 110 täiendatakse lõikega 1<sup>2</sup>järgmises sõnastuses:

„(1<sup>2</sup>) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega lühiajalise töötamise registreerimisel iduettevõtte määratlusele vastavuse hindamise tingimused ja korra ning selleks esitatavate andmete ja tõendite loetelu ning nende esitamise nõuded.”;

**23)**paragrahvi 115 täiendatakse punktidega 14–17 järgmises sõnastuses:

„14) välismaalane, kellele antakse elamisluba töötamiseks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia erialasel ametikohal;

15) välismaalane, kellele antakse elamisluba töötamiseks iduettevõttes;

16) välismaalane, kellele antakse elamisluba ettevõtluseks seoses iduettevõtlusega;

17) välismaalane, kellele antakse tähtjaline elamisluba ettevõtluseks suurinvestorina.”;

**24)**paragrahvi 117 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) Eesti tähtjalise elamisloa taotlemise eesmärk on põhjendatud.”;

**25)**paragrahvi 120 lõike 1 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

**26)**paragrahvi 124 lõike 1 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) on alust arvata, et välismaalase tähtjalise elamisloa taotlemise tegelik eesmärk ei vasta väidetud eesmärgile.”;

**27)**paragrahvi 130 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui välismaalane on elamisloa kehtivusajal või käesoleva seaduse § 43 lõigetes 4 ja 5 sätestatud tähtaja jooksul taotlenud elamisloa pikendamist, uut tähtjalist elamisluba või pikaajalise elaniku elamisluba, on tema Eestis viibimine seaduslik tema taotluse läbivaatamise ajal.”;

**28)**paragrahvi 132 lõikes 1 asendatakse sõna „viieks” sõnaga „kümneks”;

**29)**paragrahvi 135 lõike 1 punktid 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„2) välismaalasel puudub tegelik elukoht Eestis;

3) välismaalasel puudub käesoleva seaduse §-s 120 sätestatud kindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise elamisloa kehtivuse ajal või”;

**30)**paragrahvi 135 lõiget 1 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) välismaalane ei kasuta elamisluba eesmärgipäraselt.”;

**31)**paragrahvi 135 lõike 2 punktist 5 jäetakse välja sõna „või” ning lause lõppu lisatakse punkt;

**32)**paragrahvi 135 lõike 2 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

**33)**paragrahvi 137 lõikest 1, § 150 lõigetest 1 ja 3, §-st 152, § 210<sup>1</sup>lõikest 1, § 210<sup>2</sup>lõike 1 punktist 1, § 232 lõike 1 punktist 1 ja lõigetest 2–2<sup>2</sup>, § 233 lõigetest 1 ja 1<sup>1</sup>ning § 238 lõikest 2 jäetakse välja sõna „püsivalt”;

**34)**paragrahvi 137 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tähtjalise elamisloa võib anda välismaalasele elama asumiseks Eestis elava Eesti kodanikust või eesti rahvusest abikaasa juurde või elamisloa alusel Eestis elava välismaalasest abikaasa juurde.

(2) Eesti kodanikust või eesti rahvusest abikaasa suhtes, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, ei kohaldata eelnevat Eestis elamise nõuet, kui perekond asub koos Eestisse elama.”;

**35)**paragrahvi 137 lõiked 3–5 tunnistatakse kehtetuks;

**36)**paragrahvi 140 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Abikaasa juurde elama asumiseks tähtajalise elamisloa andmise tingimusena ei kohaldata registreeritud elukoha ja tegeliku eluruumi olemasolu nõuet, kui abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, on saanud elamisloa ettevõtluseks või ühel järgmistest juhtudest elamisloa töötamiseks:

- 1) töötamine etendusasutuses loominguilise töötajana etendusasutuse seaduse tähenduses;
- 2) töötamine õpetajana Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;
- 3) teaduslik tegevus, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus, või töötamine õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;
- 4) erialane tegevus sportlasena, treenerina, spordikohtunikuna või sporditöötajana vastava spordialaliidu kutsel;
- 5) töötamine Eestis registreeritud juriidilise isiku juhtorgani liikmena juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmiseks;
- 6) töötamine eksperdi, nõustaja või konsultandina, kui välismaalasel on vastavas valdkonnas töötamiseks vajalik erialane ettevalmistus;
- 7) töötamine seadmete paigaldaja või oskustöölisena, kui välismaalasel on vastavas valdkonnas töötamiseks vajalik erialane ettevalmistus;
- 8) töötamine käesoleva seaduse § 181 lõike 2 punkti 3 alusel tippspetsialistina, kui välismaalasel on selles valdkonnas töötamiseks erialane ettevalmistus;
- 9) töötamine iduettevõttes.”;

**37)**paragrahvi 140 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Abikaasa juurde elama asumiseks tähtajalise elamisloa andmise tingimusena ei kohaldata registreeritud elukoha ja tegeliku eluruumi olemasolu nõuet, kui abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, on saanud elamisloa õppimiseks bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes või magistri- või doktoriõppes või kui abikaasa on saanud elamisloa õppimiseks rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppes või neljanda või viienda taseme kutseõppes rahvusvahelise koostööprogrammi raames või riikidevahelise lepingu või õppeasutuse väliskoostöölepingu alusel või kui talle on määratud Eesti riigi rahastatav või rahvusvaheliselt tunnustatud stipendium.”;

**38)**seadust täiendatakse §-ga 140<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

#### **„§ 140<sup>1</sup>. Erius elamisloa andmise ja pikendamise tingimustest**

Kui välismaalane taotleb elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluseks antav tähtajaline elamisluba, ei kohaldata elamisloa andmise ja pikendamise tingimusena käesoleva seaduse § 117 lõikes 1 nimetatud tegeliku elukoha ning §-s 121 ja § 129 lõikes 3 nimetatud elukoha rahvastikuregistris registreerimise nõuet.”;

**39)**paragrahvi 143 lõiked 1–2<sup>2</sup> tunnistatakse kehtetuks;

**40)**seadust täiendatakse §-ga 143<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

#### **„§ 143<sup>1</sup>. Abikaasa juurde elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa kehtivusaja määramine**

(1) Abikaasa juurde elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa kehtivusaja määramisel võetakse arvesse välismaalase ja abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, abielu kestust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu ei välista elamisloa kehtivusaja määramisel muude asjas tähtsust omavate asjaolude arvesse võtmist.”;

**41)**paragrahvi 144 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

**42)**paragrahvi 145 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Kui välismaalasele on antud tähtajaline elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluseks antav elamisluba, ei kohaldata elamisloa pikendamisest keeldumise alusena asjaolu, et välismaalasel puudub registreeritud elukoht Eestis või tegelik eluruum Eestis.”;

**43)**paragrahvi 146 lõike 1 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

**44)**paragrahvi 147 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Kui välismaalasele on antud tähtajaline elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluseks antav elamisluba, ei kohaldata elamisloa kehtetuks tunnistamise alusena asjaolu, et välismaalasel puudub registreeritud elukoht Eestis või tegelik eluruum Eestis.”;

**45)**seadust täiendatakse §-ga 150<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

#### **„§ 150<sup>1</sup>. Eestis sündinud alaealisele lapsele antav tähtajaline elamisluba**

(1) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud või kes asub kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama, saab tähtajalise elamisloa, et asuda elama Eestis elava vanema juurde, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti tähtajaline elamisluba.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antud elamisloast loobumiseks on ühise hooldusõiguse korral vanematel ühiselt õigus esitada taotlus enne lapse üheaastaseks saamist.”;

**46)**seadust täiendatakse §-ga 151<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

**„§ 151<sup>1</sup>. Erius elamisloa andmise ja pikendamise tingimustest**

Kui välismaalane taotleb elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluseks antav tähtajaline elamisluba, ei kohaldata elamisloa andmise ja pikendamise tingimusena käesoleva seaduse § 117 lõikes 1 nimetatud tegeliku elukohta ning §-s 121 ja § 129 lõikes 3 nimetatud elukoha rahvastikuregistris registreerimise nõuet.”;

**47)**paragrahvi 154 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Ühise hooldusõiguse korral on elamisloa andmiseks nõutav teise vanema nõusolek.”;

**48)**paragrahvi 154 täiendatakse lõikega 3<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„(3<sup>1</sup>) Ühise hooldusõiguse korral ei ole Eestis sündinud alaealise lapsele käesoleva seaduse § 150<sup>1</sup>lõikes 1 sätestatud tähtajalise elamisloa saamiseks nõutav teise vanema nõusolek.”;

**49)**seadust täiendatakse §-ga 155<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

**„§ 155<sup>1</sup>. Erius lähedase sugulase juurde elama asumiseks antud tähtajalise elamisloa pikendamisest**

(1) Kui alaealine laps on käesoleva seaduse § 150 lõike 1 punkti 1 alusel või § 150<sup>1</sup>lõike 1 alusel saanud tähtajalise elamisloa, et asuda elama Eestis elava vanema juurde, ja vanema tähtajalist elamisluba pikendatakse või talle antakse uus tähtajaline elamisluba, siis pikeneb alaealise lapse elamisloa kehtivusaeg vanema elamisloa kehtivusaja lõpuni.

(2) Ühise hooldusõiguse korral ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul tähtajalise elamisloa kehtivusaja pikendamiseks nõutav teise vanema nõusolek.”;

**50)**paragrahvi 156 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

**51)**paragrahvi 157 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Kui välismaalasele on antud tähtajaline elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluseks antav elamisluba, ei kohaldata elamisloa pikendamisest keeldumise alusena asjaolu, et välismaalasel puudub registreeritud elukoht Eestis või tegelik eluruum Eestis.”;

**52)**paragrahvi 158 lõike 1 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

**53)**paragrahvi 159 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Kui välismaalasele on antud tähtajaline elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluseks antav elamisluba, ei kohaldata elamisloa kehtetuks tunnistamise alusena asjaolu, et välismaalasel puudub registreeritud elukoht Eestis või tegelik eluruum Eestis.”;

**54)**paragrahvi 162 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „läbimiseks” tekstiosaga „ülikooliseaduse § 23 tähenduses”;

**55)**paragrahvides 165, 166 ja 174 asendatakse sõna „noorteühing” sõnadega „asutus või ühing” vastavas käändes;

**56)**paragrahvi 170 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tähtajalise elamisloa õppimiseks võib välismaalasele anda kehtivusajaga kuni õppekava nominaalaja lõpuni, kuid mitte kauemaks kui õppimise eeldatav kestus.

(2) Tähtajalist elamisluba õppimiseks võib pikendada kuni õppekava nominaalaja lõpuni või kui õppekava nominaalaeag on lõppenud, siis õppimise eeldatava kestuse lõpuni.”;

57)seadust täiendatakse §-ga 172<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

**„§ 172<sup>1</sup>. Õppimiseks antava tähtajalise elamisloa andmisest keeldumise täiendav alus**

Õppimiseks antava tähtajalise elamisloa andmisest võib keelduda, kui on põhjust kahelda õppeasutuse, kuhu õppima asumiseks tähtajalist elamisluba taotletakse, praktikat läbiviiva asutuse, rahvusvahelise üliõpilasorganisatsiooni, kes välismaalase praktikat Eestis vahendab, või asutuse või ühingu, kelle noorteprojekti või -programmi raames vabatahtlikuks teenistuseks tähtajalist elamisluba taotletakse, usaldusväärsuses.”;

58)paragrahvi 173 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Välismaalase suhtes, kes on saanud tähtajalise elamisloa õppimiseks doktoriõppes ning kelle osalemine õppetöös osakoormusega on põhjendatud, ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud õppekava nõutavas ulatuses täitmata jätmist elamisloa kehtetuks tunnistamise alusena.”;

59)paragrahvi 177 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Käesoleva seaduse § 185 lõikes 4 nimetatud juhul ei kohaldata Eesti Töötukassa loa nõuet.”;

60)paragrahvi 178 lõige 1<sup>2</sup>muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1<sup>2</sup>) Välismaalase suhtes, kes on omandanud Eestis kutsehariduse neljanda või viienda taseme kutseõppes või kes on omandanud Eestis kõrghariduse rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppes, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes, magistriõppes või doktoriõppes, ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 1<sup>1</sup>nimetatud tasu määra.”;

61)paragrahvi 181 lõike 1 punkt 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„11) välismaalane on omandanud Eestis neljanda või viienda taseme kutseõppes kutsehariduse või rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppes, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes, magistriõppes või doktoriõppes kõrghariduse.”;

62)paragrahvi 181 lõiget 1 täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:

„12) töötamine iduettevõttes.”;

63)paragrahvi 181 lõike 5 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) äriühingul on vähemalt 65 000 eurot sissemakstud omakapitali, mille eest on Eestis soetatud ja põhivarana arvele võetud kinnisvara, masinaid või seadmeid või mille eest on tehtud investering teise Eesti äriregistrisse kantud äriühingusse, millel on tegelik majandustegevus Eestis, või investeerimisfondide seaduse alusel loodud või asutatud investeerimisfondi.”;

64)paragrahvi 181 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

65)paragrahvi 185 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Välismaalane, kellele on antud tähtajaline elamisluba töötamiseks, võib sama tööandja juures asuda tööle teisele ametikohale tingimusel, et muud elamisloas kindlaks määratud tingimused ei muutu ning teisel ametikohal töötamiseks on nõutavad samad kutse- ja kvalifikatsiooninõuded.”;

66)paragrahvi 186 lõiked 1 ja 2 tunnistatakse kehtetuks;

67)paragrahvi 186 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Erandina käesoleva seaduse §-des 119 ja 132 sätestatud tähtajast võib käesoleva seaduse §-s 189<sup>1</sup>sätestatud juhul tähtajalise elamisloa töötamiseks eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil anda lühemaks ajaks kui kuni viis aastat ja seda pikendada lühemaks ajaks kui kuni kümneks aastaks.”;

68)paragrahvi 189 lõiget 2 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) välismaalase ametikoht muutub sama tööandja juures käesoleva seaduse § 185 lõikes 4 nimetatud juhul.”;

69)paragrahvi 192 lõige 2<sup>1</sup>muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2<sup>1</sup>) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud investeringu suuruse nõuet ei kohaldata järgmistel juhtudel:  
1) äriühing on olnud Eestis registreeritud vähem kui 12 kuud ja alustab tegevust riigi või erainvesteeringu toel, olles saanud investeeringu või laenu riigilt või Finantsinspektsiooni tegevusloaga erafondivalitsejalt või toetuse mõnest riiklikust toetusmeetmest;

2) iduettevõttele.”;

70)paragrahvi 192 täiendatakse lõikega 3<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„(3<sup>1</sup>) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud investeeringu suuruse nõuet ei kohaldata iduettevõttele.”;

71)paragrahvi 192 täiendatakse lõikega 6<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„(6<sup>1</sup>) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud äriplaani kirjelduse esitamise nõuet ei kohaldata iduettevõttele.”;

72)paragrahvi 197<sup>1</sup>lõige 1 tunnistatakse kehtetuks ning lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Erandina käesoleva seaduse §-des 119 ja 132 sätestatud tähtajast võib käesoleva seaduse §-s 195 sätestatud juhul tähtajalise elamisloa ettevõtluks anda lühemaks ajaks kui kuni viis aastat ja seda pikendada lühemaks ajaks kui kuni kümneks aastaks.”;

73)seaduse 3. peatüki 1. jao 4. jaotist täiendatakse 5<sup>1</sup>. alljaotisega järgmises sõnastuses:

#### „5<sup>1</sup>. alljaotis

#### **Suurinvestorile ettevõtluks antav tähtajaline elamisloa**

#### **§ 197<sup>2</sup>. Suurinvestorile ettevõtluks antava tähtajalise elamisloa andmise eesmärk**

Suurinvestorile ettevõtluks antav tähtajaline elamisloa on elamisloa ettevõtluks, mille andmise eesmärk on soodustada investeeringute tegemist sellisesse äritegevusse Eestis, mis on avalikes huvides ja aitab oluliselt kaasa Eesti majanduse arengule.

#### **§ 197<sup>3</sup>. Suurinvestorile ettevõtluks antava tähtajalise elamisloa andmise nõuded**

(1) Suurinvestor käesoleva alljaotise tähenduses on välismaalane, kes on teinud vähemalt 1 000 000 euro suuruse otseinvesteeringu Eesti äriregistrisse kantud äriühingusse, mis investeerib peamiselt Eesti majandusse, või investeeringu investeerimisfondi, mille investeerimispoliitika kohaselt investeeritakse fondi vahendeid peamiselt Eesti äriregistrisse kantud äriühingutesse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud investeering peab olema elamisloa kehtivusaja jooksul püsiv. Investeering on püsiv juhul, kui elamisloa kehtivusaja jooksul investeering ei vähene, välja arvatud investeeringu turuhinna kõikumisest tulenevatel põhjustel, või seda ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud äriühingust või investeerimisfondist välja võetud.

(3) Äriühingut või investeerimisfondi, kuhu tehti elamisloa andmise tingimusena algne investeering, võib elamisloa kehtivusaja jooksul muuta tingimusel, et äriühing või investeerimisfond, kuhu investeeritakse, vastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuetele.

#### **§ 197<sup>4</sup>. Erisus elamisloa andmise ja pikendamise tingimustest**

Suurinvestorile ettevõtluks tähtajalise elamisloa andmise ja pikendamise tingimusena ei pea olema täidetud käesoleva seaduse § 117 lõikes 1 nimetatud tegeliku elukoha ning §-s 121 ja § 129 lõikes 3 nimetatud elukoha rahvastikuregistris registreerimise nõue.

#### **§ 197<sup>5</sup>. Suurinvestorile ettevõtluks tähtajalise elamisloa andmisest või pikendamisest keeldumise ja elamisloa kehtetuks tunnistamise täiendavad alused**

Suurinvestorile ettevõtluks tähtajalise elamisloa andmisest või pikendamisest võib keelduda või elamisloa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) välismaalane ei ole teinud käesoleva seaduse § 197<sup>3</sup>lõikes 1 nimetatud investeeringut või investeering ei ole tähtajalise elamisloa kehtivusaja jooksul püsiv;
- 2) välismaalase või käesoleva seaduse § 197<sup>3</sup>lõikes 1 nimetatud äriühingu või investeerimisfondi tegevus ei aita kaasa investorile ettevõtluks antava tähtajalise elamisloa andmise eesmärgile;
- 3) investeering ei ole avalikes huvides;
- 4) välismaalane ei tõenda investeeringu rahalise allika või oma äripartneri usaldusväärset või
- 5) välismaalane ei ole täitnud käesolevast või muust seadusest tulenevat välismaalase Eestis ajutise viibimise, elamise või töötamisega seonduvat kohustust.

#### **§ 197<sup>6</sup>. Asjaolude muutumisest teavitamise nõue**

Suurinvestor on kohustatud teavitama Politsei- ja Piirivalveametit elamisloa andmise aluseks olnud asjaolude muutumisest, sealhulgas käesoleva seaduse § 197<sup>3</sup>lõikes 3 sätestatud korras äriühingu või investeerimisfondi muutmisest.

### **§ 197<sup>7</sup>. Erisus tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise alustest**

Kui välismaalasel on suurinvestorile ettevõtluseks antav tähtajaline elamisluba, ei kohaldata elamisloa kehtetuks tunnistamise alusena asjaolu, et välismaalasel puudub registreeritud elukoht Eestis või tegelik eluruum Eestis.

### **§ 197<sup>8</sup>. Suurinvestorile ettevõtluseks antava tähtajalise elamisloa suhtes kohaldatavad sätted**

Suurinvestorile ettevõtluseks antava tähtajalise elamisloa andmisel, pikendamisel ja kehtetuks tunnistamisel ei kohaldata käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jao 4. jaotise 5. alljaotises sätestatud regulatsiooni.”;

74)paragrahvis 199 asendatakse sõna „kahe” sõnaga „kümne”;

75)paragrahv 200<sup>3</sup>tunnistatakse kehtetuks;

76)paragrahvi 210<sup>1</sup>täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks võib anda ka välismaalasele, kellel on doktorikraad, kohaldamata käesoleva seaduse § 210<sup>2</sup>lõikes 1 sätestatud lisatingimusi, tingimusel et välismaalase kõrgharidust tõendava dokumendi vastavust doktorikraadile on hinnanud Eesti Vabariigi haridusseaduse § 28<sup>1</sup>lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud välisriigi haridust tõendavate dokumentide hindamise ja akadeemilise tunnustamise ning välisriigi haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni nimetuse kasutamise tingimuste ja korra kohaselt kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate ja kõrgharidust tõendavate välisriigi ja piiriüleste kvalifikatsioonide ning õppeperioodide hindamiseks pädev asutus.”;

77)paragrahvi 213 täiendatakse lõikega 1<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

„(1<sup>1</sup>) Välismaalane ei pea tähtajalise elamisloa taotlemiseks isiklikult Eesti välisesindusse või Politsei- ja Piirivalveametisse ilmuma, kui teda on elamisloa, elamisõiguse või isikut tõendava dokumendi väljaandmise menetluses daktüloskopeeritud ning võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastada ja vastavad isikut tõendavate dokumentide seaduse § 15 lõike 6 ning käesoleva seaduse § 224 lõike 1 punktide 4 ja 5 ning § 250 lõike 2 punktide 7 ja 8 alusel kehtestatud nõuetele.”;

78)paragrahvi 213 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõiget 3 ei kohaldata, kui alaealine laps saab tähtajalise elamisloa elama asumiseks vanema juurde käesoleva seaduse § 150<sup>1</sup>alusel.”;

79)paragrahvi 216 lõiked 1 ja 1<sup>1</sup>muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Politsei- ja Piirivalveametist võib tähtajalist elamisluba taotleda:

- 1) välismaalane, kellel on Eestis viibimiseks seaduslik alus;
- 2) ebaseaduslikult riigis viibiv välismaalane, kellel puudub mõjuval põhjusel võimalus esitada tähtajalise elamisloa taotlus Eesti välisesindusele, välja arvatud juhul, kui tema lahkumiskohustus kuulub sundtäitmisele.

(1<sup>1</sup>) Hiljemalt ühe kuu möödumisel Eestisse sisenemise päevast arvates peab taotlema EL sinist kaarti, elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde või elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde:

- 1) teise Euroopa Liidu liikmesriigi antud EL sinist kaarti omav välismaalane, kes taotleb Eestis EL sinist kaarti;
- 2) teise Euroopa Liidu liikmesriigi antud EL sinist kaarti omava välismaalase abikaasa, kellel kui EL sinist kaarti omava välismaalase perekonnaliikmel on teise Euroopa Liidu liikmesriigi väljastatud elamisluba, kui ta taotleb Eestis elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde;
- 3) teise Euroopa Liidu liikmesriigi antud EL sinist kaarti omava välismaalase lähedane sugulane, kellel kui EL sinist kaarti omava välismaalase perekonnaliikmel on teise Euroopa Liidu liikmesriigi väljastatud elamisluba, kui ta taotleb Eestis elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde.”;

80)paragrahvi 217<sup>1</sup>lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Välismaalane ei pea tähtajalise elamisloa pikendamise taotluse esitamiseks isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse ilmuma käesoleva seaduse §-s 277 sätestatud juhtudel ja juhul, kui taotleja viimases elamisloa, tööloa, elamisõiguse või isikut tõendava dokumendi väljaandmise menetluses võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastada ja vastavad isikut tõendavate dokumentide seaduse § 15 lõike 6 ning käesoleva seaduse § 224 lõike 1 punktide 4 ja 5 ning § 250 lõike 2 punktide 7 ja 8 alusel kehtestatud nõuetele.”;

81)paragrahvi 217<sup>1</sup>lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

**82)**paragrahvi 221 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata, kui välismaalane on esitanud tähtjalise elamisloa pikendamise taotluse käesoleva seaduse § 43 lõigetes 4 ja 5 sätestatud tähtaja jooksul.”;

**83)**paragrahvi 224 lõige 1<sup>2</sup> muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1<sup>2</sup>) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega käesoleva seaduse § 140 lõikes 3 nimetatud Eesti riigi rahastatavate ja rahvusvaheliselt tunnustatud stipendiumide, riikidevaheliste lepingute, õppeasutuste väliskoostöölepingute ning rahvusvaheliste koostööprogrammide loetelu ja neile esitatavad nõuded.”;

**84)**paragrahvi 224 täiendatakse lõikega 1<sup>3</sup> järgmises sõnastuses:

„(1<sup>3</sup>) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega tähtjalise elamisloa ja tähtjalise elamisloa pikendamise taotlemisel iduettevõtte määratlusele vastavuse hindamise tingimused ja korra ning selleks esitatavate andmete ja tõendite loetelu ning nende esitamise nõuded.”;

**85)**paragrahvi 224 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

**86)**paragrahvist 225 jäetakse pärast sõna „loetelu” välja sõnad „ning prokuratuuri taotluse vormi”;

**87)**paragrahvi 232 lõikes 2 asendatakse sõna „üheaastase” sõnaga „15-aastase”;

**88)**seadust täiendatakse §-ga 232<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

#### **„§ 232<sup>1</sup>. Pikaajalise elaniku elamisloa Eestis sündinud alaealisele lapsele**

(1) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud või kes asub kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama, saab pikaajalise elaniku elamisloa, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti pikaajalise elaniku elamisloa.

(2) Alla 15-aastane laps saab pikaajalise elaniku elamisloa, kui tema vanemale, kelle juurde elama asumiseks talle elamisloa anti, antakse pikaajalise elaniku elamisloa.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antud elamisloast loobumiseks on ühise hooldusõiguse korral vanematel ühiselt õigus esitada taotlus enne lapse üheaastaseks saamist.”;

**89)**paragrahvi 233 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui välismaalase Eestist eemalviibimine viimase viie aasta jooksul on kestnud kauem kui kuus kuud järjest ja kokku kümme kuud viimase viie aasta jooksul ning Politsei- ja Piirivalveamet on tema eemalviibimise lugenud põhjendatuks, pikeneb pikaajalise elaniku elamisloa saamiseks nõutud püsivalt Eestis elamise periood eemalviibitud aja võrra, mis ületab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lubatud aega.”;

**90)**paragrahvi 238 lõike 1 punktist 1 jäetakse välja sõnad „ja püsivalt”;

**91)**paragrahvi 250 lõike 2 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

**92)**seaduse 3. peatüki 3. jagu tunnistatakse kehtetuks;

**93)**paragrahvi 271 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Politsei- ja Piirivalveametil on õigus ilma välismaalase nõusolekuta teavitada välismaalase tööandjat välismaalasele elamisloa andmisest keeldumisest või tema elamisloa pikendamisest keeldumisest või elamisloa kehtetuks tunnistamisest.”;

**94)**paragrahvi 279 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui välismaalane on varem elamisloa, elamisõiguse või isikut tõendava dokumendi väljaandmise menetluses daktüloskopeeritud ning võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastada ja vastavad isikut tõendavate dokumentide seaduse § 15 lõike 6 ning käesoleva seaduse § 224 lõike 1 punktide 4 ja 5 ning § 250 lõike 2 punktide 7 ja 8 alusel kehtestatud nõuetele, siis ei pea välismaalast daktüloskopeerima.”;

**95)**paragrahvi 280 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) välismaalase haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumist tagava kindlustuslepingu lõppemisest või lõpetamisest või ravikindlustuse seaduses sätestatud ravikindlustuse lõppemisest;”;

96)paragrahvi 285 täiendatakse lõikega 2<sup>2</sup>järgmises sõnastuses:

„(2<sup>2</sup>) Tööandjal ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavitamiskohustust, kui välismaalane töötab Eestis käesoleva seaduse § 105 alusel.”;

97)paragrahvi 293 lõigetest 1–3 jäetakse välja sõnad „ning Eestist eemalviibimise registreerimise”;

98)paragrahvi 295 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

99)seadust täiendatakse §-dega 309<sup>8</sup> ja 309<sup>9</sup>järgmises sõnastuses:

#### „§ 309<sup>8</sup>. Eestis sündinud alaealisele lapsele tähtajalise elamisloa andmine

(1) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama, kuid kellele vanem ei ole enne 2017. aasta 1. oktoobrit tähtajalist elamisluba taotlenud, saab tähtajalise elamisloa, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti tähtajaline elamisluba.

(2) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama ja kelle tähtajalise elamisloa andmise taotlus on esitatud, kuid Politsei- ja Piirivalveamet ei ole 2017. aasta 1. oktoobriks selle suhtes otsust teinud, saab tähtajalise elamisloa, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti tähtajaline elamisluba.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul jätab Politsei- ja Piirivalveamet vastava elamisloa taotluse läbi vaatamata.

(4) Alla 15-aastane Eestis elav laps, kellele vanem ei ole enne 2017. aasta 1. oktoobrit tähtajalist elamisluba taotlenud, saab tähtajalise elamisloa, kui tema vanemal on tähtajaline elamisluba.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigete 1, 2 ja 4 alusel antud elamisloast loobumiseks on ühise hooldusõiguse korral vanematel ühiselt õigus esitada taotlus ühe aasta jooksul alates elamisloa saamisest.

#### § 309<sup>9</sup>. Eestis sündinud alaealisele lapsele pikaajalise elaniku elamisloa andmine

(1) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama, kuid kellele vanem ei ole enne 2017. aasta 1. oktoobrit tähtajalist elamisluba või pikaajalise elaniku elamisluba taotlenud, saab pikaajalise elaniku elamisloa, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti pikaajalise elaniku elamisluba.

(2) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama ja kelle tähtajalise elamisloa või pikaajalise elaniku elamisloa andmise taotlus on esitatud, kuid Politsei- ja Piirivalveamet ei ole 2017. aasta 1. oktoobriks selle suhtes otsust teinud, saab pikaajalise elaniku elamisloa, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti pikaajalise elaniku elamisluba.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul jätab Politsei- ja Piirivalveamet vastava elamisloa taotluse läbi vaatamata.

(4) Alla 15-aastane laps, kellele vanem ei ole enne 2017. aasta 1. oktoobrit pikaajalise elaniku elamisluba taotlenud, saab pikaajalise elaniku elamisloa, kui vanemal, kelle juurde elama asumiseks talle elamisluba anti, on kehtiv Eesti pikaajalise elaniku elamisluba või talle antakse pikaajalise elaniku elamisluba.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigete 1, 2 ja 4 alusel antud elamisloast loobumiseks on ühise hooldusõiguse korral vanematel ühiselt õigus esitada taotlus ühe aasta jooksul alates elamisloa saamisest.”.

## § 2. Euroopa Liidu kodaniku seaduse muutmise

Euroopa Liidu kodaniku seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahv 4 tunnistatakse kehtetuks;

2)paragrahvi 5 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks ning lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Püsivaks Eestis elamiseks käesoleva seaduse tähenduses loetakse Euroopa Liidu kodaniku või perekonnaliikme Eestis viibimist elamisõiguse alusel.”;

3)paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 2<sup>3</sup>järgmises sõnastuses:

„(2<sup>3</sup>) Perekonnaliikmel on õigus viibida Eestis järgneva 90 päeva jooksul alates elamisõiguse kehtivusaja lõppemise päevast arvates, kui tema elamisõigus lõppes tähtaja saabumisega.”;

**4)**paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 1<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„(1<sup>1</sup>) Euroopa Liidu kodaniku alaealine laps, kes on Eestis sündinud või kes asub Eestisse elama, saab tähtajalise elamisõiguse, kui vanemal on tähtajaline elamisõigus, sõltumata sellest, kas alaealine laps on Euroopa Liidu kodanik või mitte.”;

**5)**paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 2<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„(2<sup>1</sup>) Euroopa Liidu kodaniku alaealise lapse tähtajaline elamisõigus pikeneb, kui Euroopa Liidu kodaniku tähtajaline elamisõigus pikeneb.”;

**6)**paragrahvi 20 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Perekonnaliikme alaealine laps, kes sünnib Eestis või asub Eestisse elama, saab tähtajalise elamisõiguse, kui vanemal on tähtajaline elamisõigus.”;

**7)**paragrahvi 22 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Perekonnaliikme alaealine laps, kes sünnib Eestis või asub Eestisse elama, saab tähtajalise elamisõiguse vanema tähtajalise elamisõiguse ajaks.”;

**8)**paragrahvi 24 lõikest 1, § 29 lõikest 1, § 41 lõikest 2 ja § 46 lõikest 2 jäetakse välja sõna „vormikohase”;

**9)**paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 1<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„(1<sup>1</sup>) Käesoleva seaduse § 22 lõikes 3 nimetatud juhul ei pea tähtajalise elamisõiguse saamiseks taotlust esitama.”;

**10)**paragrahvi 28 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Perekonnaliikme alaealise lapse tähtajaline elamisõigus pikeneb tema vanema tähtajalise elamisõiguse ajaks, kui Politsei- ja Piirivalveamet pikendab vanema tähtajalist elamisõigust.”;

**11)**paragrahvi 29 täiendatakse lõikega 1<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„(1<sup>1</sup>) Käesoleva seaduse § 28 lõikes 2 nimetatud juhul ei pea tähtajalise elamisõiguse pikenemiseks taotlust esitama.”;

**12)**paragrahvi 29 lõige 2<sup>1</sup> muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2<sup>1</sup>) Perekonnaliige peab tähtajalise elamisõiguse pikendamise taotluse esitamiseks ilmuma Politsei- ja Piirivalveametisse, välja arvatud välismaalaste seaduse §-s 277 sätestatud juhtudel ja juhul, kui taotleja on varem elamisloa, elamisõiguse, elamisõiguse pikendamise või isikut tõendava dokumendi väljaandmise menetluses daktüloskopeeritud ning võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastamist ja vastavad isikut tõendavate dokumentide seaduse § 15 lõike 6 ning välismaalaste seaduse § 224 lõike 1 punktide 4 ja 5 ning § 250 lõike 2 punktide 7 ja 8 alusel kehtestatud nõuetele.”;

**13)**paragrahvi 31 lõike 2 punktist 3, § 34 lõike 2 punktist 2, § 40 lõikest 1 ning lõike 2 punktide 1 ja 2, § 45 lõikest 1 ning lõike 3 punktist 1 ja lõikest 6 ning § 52<sup>6</sup>lõikest 2 jäetakse välja sõna „püsivalt”;

**14)**paragrahvi 40 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Euroopa Liidu kodaniku alaealine laps, kes sünnib Eestis või asub Eestisse elama, saab alalise elamisõiguse, kui tema vanemal on alaline elamisõigus.”;

**15)**paragrahvi 40 täiendatakse lõikega 3<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„(3<sup>1</sup>) Euroopa Liidu kodaniku alaealine laps saab alalise elamisõiguse, kui tema vanem registreerib oma alalise elamisõiguse.”;

**16)**paragrahvi 41 täiendatakse lõikega 2<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„(2<sup>1</sup>) Käesoleva seaduse § 40 lõigetes 3 ja 3<sup>1</sup> nimetatud juhul ei pea alaealisele lapsele alalise elamisõiguse saamiseks taotlust esitama.”;

17)paragrahvi 45 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Perekonnaliikme alaealine laps, kes sünnib Eestis või asub Eestisse elama, saab alalise elamisõiguse, kui tema vanemal on alaline elamisõigus.”;

18)paragrahvi 45 täiendatakse lõikega 4<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

„(4<sup>1</sup>) Perekonnaliikme alaealine laps saab alalise elamisõiguse, kui tema vanem registreerib oma alalise elamisõiguse.”;

19)paragrahvi 46 täiendatakse lõikega 2<sup>2</sup> järgmises sõnastuses:

„(2<sup>2</sup>) Käesoleva seaduse § 45 lõigetes 4 ja 4<sup>1</sup> nimetatud juhul ei pea alaealisele lapsele alalise elamisõiguse saamiseks taotlust esitama.”;

20)paragrahvi 46 lõige 2<sup>1</sup> muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2<sup>1</sup>) Perekonnaliige peab alalise elamisõiguse registreerimise taotluse esitamiseks ilmuma Politsei- ja Piirivalveametisse, välja arvatud välismaalaste seaduse §-s 277 sätestatud juhtudel ja juhul, kui taotleja on varem elamisõiguse, elamisõiguse pikendamise või isikut tõendava dokumendi väljaandmise menetluses daktüloskopeeritud ning võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastamist ja vastavad isikut tõendavate dokumentide seaduse § 15 lõike 6 ning välismaalaste seaduse § 224 lõike 1 punktide 4 ja 5 ning § 250 lõike 2 punktide 7 ja 8 alusel kehtestatud nõuetele.”;

21)paragrahvid 50 ja 51 tunnistatakse kehtetuks;

22)paragrahvi 52<sup>4</sup> lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) tema tähtajaline elamisõigus on lõppenud ja ta ei ole taotlenud selle pikendamist ning täitunud on käesoleva seaduse § 10 lõikes 2<sup>3</sup> sätestatud Eestis seaduslikult lubatud viibimise aeg;”;

23)seadust täiendatakse §-dega 59<sup>3</sup> ja 59<sup>4</sup> järgmises sõnastuses:

### „§ 59<sup>3</sup>. Alaealisele lapsele tähtajalise elamisõiguse andmine

(1) Euroopa Liidu kodaniku alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud Eestisse elama, kuid kelle elukohta ei ole vanem rahvastikuregistri seaduses sätestatud korras enne 2017. aasta 1. oktoobrit registreerinud, saab tähtajalise elamisõiguse, kui vanemal on tähtajaline elamisõigus, sõltumata sellest, kas alaealine laps on Euroopa Liidu kodanik või mitte.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antud elamisõigusest loobumiseks on ühise hooldusõiguse korral vanematel ühiselt õigus esitada taotlus ühe aasta jooksul alates elamisõiguse saamisest.

(3) Perekonnaliikme alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud Eestisse elama, kuid kelle elukohta ei ole vanem rahvastikuregistri seaduses sätestatud korras enne 2017. aasta 1. oktoobrit registreerinud, saab tähtajalise elamisõiguse, kui vanemal on tähtajaline elamisõigus.

### § 59<sup>4</sup>. Alaealisele lapsele alalise elamisõiguse andmine

(1) Euroopa Liidu kodaniku alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud Eestisse elama, kuid kelle vanem ei ole talle enne 2017. aasta 1. oktoobrit alalist elamisõigust taotlenud, saab alalise elamisõiguse, kui tema vanemal on alaline elamisõigus või talle antakse alaline elamisõigus.

(2) Perekonnaliikme alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud Eestisse elama, kuid kelle vanem ei ole talle enne 2017. aasta 1. oktoobrit alalist elamisõigust taotlenud, saab alalise elamisõiguse, kui tema vanemal on alaline elamisõigus või talle antakse alaline elamisõigus.”.

## § 3. Isikut tõendavate dokumentide seaduse muutmise

Isikut tõendavate dokumentide seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 5 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Eestis elaval Eesti kodanikul peab olema isikutunnistus.”;

2)paragrahvi 6 pealkirjast ning sama paragrahvi lõigetest 1 ja 2, § 19 sissejuhatavast lauseosast ja punktist 2 ning § 34<sup>1</sup>lõikest 1 jäetakse välja sõna „püsivalt”;

3)paragrahvi 6 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud isikutunnistuse või elamisloakaardi omamise kohustust ei ole alla 15-aastasel välismaalasel.”;

4)paragrahvi 11<sup>4</sup>lõikest 5<sup>2</sup>jäetakse pärast sõnu „kolmanda riigi kodanik,” välja sõnad „kes on registreerinud oma Eestist eemalviibimise ja”;

5)paragrahvi 13 lõigetes 1<sup>1</sup> ja 2 asendatakse sõnad „Politsei- ja Piirivalveamet” sõnadega „dokumendi väljaandja”;

6)paragrahvi 14 lõikes 2 asendatakse sõnad „kolme tööpäeva” tekstiosaga „24 tunni”;

7)paragrahvi 15 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega isikutunnistuse, digitaalse isikutunnistuse, elamisloakaardi, Eesti kodaniku passi, välismaalase passi, ajutise reisidokumendi, pagulase reisidokumendi, meremehe teenistusraamatu ja meresõidutunnistuse taotleja isiku tuvastamise ja isikusamasuse kontrollimise korra.

(3) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega diplomaatilise passi, diplomaatilise isikutunnistuse, tagasipöördumistunnistuse ja tagasipöördumise loa väljaandmise taotluste vormid ning välisriigi ja rahvusvahelise organisatsiooni reisidokumendi tunnustamise korra.”;

8)paragrahvi 15 lõiget 5 täiendatakse punktiga 1<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„1<sup>1</sup>) annab välja, väljastab ja tunnistab kehtetuks diplomaatilise isikutunnistuse;”;

9)paragrahvi 19 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;

10)paragrahvi 20<sup>4</sup>pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 20<sup>4</sup>. **Mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse väljaandmise ja kehtivuse kaotamise erisused**”;

11)paragrahvi 20<sup>4</sup>täiendatakse lõikega 4<sup>1</sup>järgmises sõnastuses:

„(4<sup>1</sup>) Mobiil-ID vormis digitaalne isikutunnistus kaotab kehtivuse, kui isikul ei ole mobiilioperaatoriga kehtivat mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse kasutamise lepingut.”;

12)paragrahvi 20<sup>5</sup>lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) E-residendi digitaalne isikutunnistus on digitaalne isikutunnistus, mis antakse välja käesoleva seaduse § 20<sup>1</sup>lõikes 2 nimetatata isikule.”;

13)seadust täiendatakse 5<sup>3</sup>. peatükiga järgmises sõnastuses:

### „5<sup>3</sup>. peatükk DIPLOMAATILINE ISIKUTUNNISTUS

#### § 20<sup>13</sup>. Diplomaatilise isikutunnistuse väljaandmise alus

Diplomaatiline isikutunnistus on isikutunnistus, mis antakse välja:

1) Eestisse akrediteeritud välisriigi diplomaatilise esinduse ja konsulaarasutuse (edaspidi käesolevas peatükis *välisesindus*) välisriigi kodanikust diplomaadile, haldus- ja abitöötajale ning tema välisriigi kodanikust perekonnaliikmele, välisriigi kodanikust koduabilisele ning aukonsulile, rahvusvahelise organisatsiooni esinduse ning Eestis asuva rahvusvahelise organisatsiooni ja muu rahvusvahelise kokkuleppega loodud institutsiooni (edaspidi käesolevas peatükis *muu asutus*) välisriigi kodanikust töötajale ning tema välisriigi kodanikust perekonnaliikmele;

2) välisesinduses või muus asutuses töötavale Eesti kodanikule või alalisele elanikule.

#### § 20<sup>14</sup>. Diplomaatilisele isikutunnistusele kantavad digitaalsed andmed

(1) Diplomaatilisele isikutunnistusele kantakse digitaalset tuvastamist võimaldav sertifikaat ning digitaalset allkirjastamist võimaldav sertifikaat. Diplomaatilisele isikutunnistusele kantavate muude digitaalsete andmete loetelu kinnitab valdkonna eest vastutav minister määrusega, arvestades käesoleva seaduse § 9 lõikes 3 sätestatud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sertifikaadid väljastatakse sama kehtivusajaga kui diplomaatiline isikutunnistus, millele need kantakse.

#### **§ 20<sup>15</sup>. Diplomaatilise isikutunnistuse taotluse esitamise, taotleja isikutuvastamise ja dokumendi väljastamise erisused**

(1) Diplomaatilise isikutunnistuse taotlus esitatakse välisesinduse või muu asutuse poolt diplomaatilise noodi või toetuskirjaga Välisministeeriumile.

(2) Taotleja isikusamasuse tuvastab dokumendi väljaandja dokumendi väljastamisel välisriigi poolt väljaantud kehtiva reisidokumendi või käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 sätestatud kehtiva isikut tõendava dokumendi alusel.

(3) Diplomaatilise isikutunnistuse taotlejat ei daktüloskopeerita.

(4) Dokumendi kättesaamiseks peab isik isiklikult ilmuma dokumendi väljaandja asukohta. Alla 15-aastase või piiratud teovõimega täisealise isiku dokument väljastatakse dokumendi kasutaja seaduslikule esindajale.

#### **§ 20<sup>16</sup>. Diplomaatilise isikutunnistuse kehtivusaeg**

(1) Diplomaatiline isikutunnistus antakse välja kehtivusajaga kuni viis aastat.

(2) Diplomaatilise isikutunnistuse väljaandmise, kehtetuks tunnistamise ja tagastamise korra, diplomaatilise isikutunnistuse seeriad, kehtivusajad, vormi, tehnilise kirjelduse ning dokumendile kantavate andmete loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

14)paragrahvi 29 lõikest 2 jäetakse pärast sõna „anda” välja sõnad „vormikohase taotluseta”;

15)paragrahvi 34<sup>1</sup>lõike 1 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks.

#### **§ 4. Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muutmine**

Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 11 lõike 2 punktist 1, § 15 lõike 1 punktist 1 ja § 55 lõikest 2 jäetakse välja sõna „vormikohase”;

2)paragrahvi 47 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 47. Rahvusvahelise kaitse ja elamisloa taotluses esitatavad andmed ning elamisloa vorm ja elamisloa andmise korraldamine”;

3)paragrahvi 47 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

4)paragrahvi 60 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 60. Ajutise kaitse alusel esitatava elamisloa taotluses esitatavad andmed ning elamisloa vorm ja elamisloa andmise korraldamine”;

5)paragrahvi 60 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

#### **§ 5. Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse muutmine**

Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 7<sup>1</sup>lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Lahkumisettekirjutust ja selles kohaldatavat sissesõidukeeldu põhjendatakse ulatuses, mis ei ole vastuolus riigi julgeolekuhuvidega.

(2) Politsei- ja Piirivalveamet tagab välismaalase taotlusel lahkumisettekirjutuse tõlke keelde, millest välismaalane aru saab või kõigi eelduste kohaselt on võimeline aru saama.”;

2)paragrahvi 7<sup>1</sup>lõiked 3–7 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 7<sup>3</sup>lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud sundtäitmise toimingu protokollis esitatavate andmete loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

4)paragrahvi 7<sup>4</sup>lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui välismaalasele ei anta vabatahtliku lahkumise tähtaega, kohaldatakse lahkumisettekirjutuses välismaalase suhtes sissesõidukeeldu viieks aastaks, välja arvatud juhul, kui välismaalasel on kehtiv sissesõidukeeld kauemaks kui viieks aastaks lahkumisettekirjutuse tegemise päevast arvates.”;

5)paragrahvi 7<sup>4</sup>lõiked 5 ja 6 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 10 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Põgenemisohu vältimiseks võib Politsei- ja Piirivalveamet kohustada välismaalast ettekirjutuses või otsusega järgima järelevalvemeetmeid ning tasuma sunniraha.”;

7)paragrahvi 10 lõige 3<sup>2</sup>tunnistatakse kehtetuks;

8)paragrahvi 11 lõige 8 tunnistatakse kehtetuks;

9)paragrahvi 13 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui on tõendatud, et välismaalasele on antud Eestis viibimiseks seaduslik alus, kaotab ettekirjutus kehtivuse.”;

10)paragrahvi 19 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

11)paragrahvi 20<sup>1</sup>lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Väljasaatmisdokument antakse väljasaadetavale ilma tema taotluseta ühekordseks Eestist lahkumiseks ja vastuvõtvasse riiki sisenemiseks.”;

12)paragrahvi 22 senine tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Kui välismaalase kinnipidamiseks on halduskohus andnud loa, siis võib Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet tema kinnipidamist väljasaatmise eesmärgil jätkata loas määratud kinnipidamise tähtaja lõpuni.”;

13)paragrahvi 22<sup>2</sup>teises lauses asendatakse sõna „võimalik” sõnaga „mõistlik”;

14)paragrahvi 26<sup>25</sup>lõike 3 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Protokollis esitatavad andmed sätestatakse kinnipidamiskeskuse sisekorraeskirjas.”.

## **§ 6. Kodakondsuse seaduse muutmine**

Kodakondsuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 12 lõikest 1, § 13 lõikest 5, § 17 lõikest 1 ja § 23 lõikest 1 jäetakse välja sõna „vormikohane” vastavas käändes;

2)paragrahvi 12 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Eesti kodakondsuse saamise taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse esitamise nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

3)paragrahvi 15 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Alla 15-aastasele alaealisele käesoleva seaduse §-des 13 ja 14 sätestatud juhtudel Eesti kodakondsuse saamise taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse esitamise nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

4)paragrahvi 17 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Eesti kodakondsuse taastamise taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse esitamise nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

5)paragrahvi 23 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Eesti kodakondsusest vabastamise taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse esitamise nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”.

#### **§ 7. Liiklusseaduse muutmine**

Liiklusseaduse § 99 lõikes 3 asendatakse sõnad „diplomaadi- või teenistuskaart” sõnadega „diplomaatiline isikutunnistus”.

#### **§ 8. Riigilõivuseaduse muutmine**

Riigilõivuseaduse § 272 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Isikutunnistuse, välja arvatud diplomaatilise isikutunnistuse, väljaandmise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 25 eurot ja välisesinduses 50 eurot.”.

#### **§ 9. Välissuhtlemisseaduse muutmine**

Välissuhtlemisseaduse § 9 lõike 4 punktis 3 ja lõikes 10 asendatakse sõnad „diplomaadi- ja teenistuskaart” sõnadega „diplomaatiline isikutunnistus” vastavas käändes.

#### **§ 10. Seaduse jõustumine**

(1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1–3, 5, 8–11, 13–27, 29–36, 38, 41–44, 46, 50–53, 57, 59, 62–65, 69–71, 73, 76, 77, 79, 80, 82, 84–86, 89–98, § 2 punktid 2, 3, 8, 12, 13, 20–22, § 3 punktid 1–6, 10–12, 14, § 4 punktid 1–5, § 5 punktid 1–14 ja § 6 punktid 1–5 jõustuvad 2017. aasta 18. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 4, § 3 punktid 7–9, 13, 15, § 7, § 8 ja § 9 jõustuvad 2017. aasta 1. veebruaril.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 6, 7, 12, 37, 54–56, 58, 60, 61 ja 83 jõustuvad 2017. aasta 1. aprillil.

(4) Käesoleva seaduse § 1 punktid 28, 39, 40, 45, 47–49, 66–68, 72, 74, 75, 78, 81, 87, 88, 99 ja § 2 punktid 1, 4–7, 9–11, 14–19 ning 23 jõustuvad 2017. aasta 1. oktoobril.

Eiki Nestor  
Riigikogu esimees